

KANSALAISYHTEISKUNTAPOLITIIKAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 4/2023

Aika: Torstai 23.11.2023 klo 13–16

Paikka: Ympäristöministeriö (Aleksanterinkatu 7, kokoushuone Lohi K144) ja Teams

Osallistujat: (x) toimitusjohtaja Taina Susiluoto, Suomen Olympiakomitea ry (pj)
(varajäsen suluissa) (-) toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry (varapj.)

~~() kehittämisneuvos, Kaisa Tiusanen, Esikunta, oikeusministeriö~~

(x) yksikön päällikkö Niklas Wilhelmsson, Demokratia- ja julkisoikeusosasto, oikeusministeriö)

(x) ylitarkastaja Kari Niemi-Nikkola, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö

(-) suunnittelija Anssi Pirttijärvi, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö)

~~() kehittämisjohtaja Harri Martikainen, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö~~

(x) erityisasiantuntija Leena Seitovirta, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö)

(x) sosiaalineuvos Markus Seppelin, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

(-) erityisasiantuntija Elina Varjonen, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö)

~~(-) työmarkkinaneuvos Tuija Oivo, Työllisyys- ja toimivat markkinat osasto, työ- ja elinkeinoministeriö~~

(-) ohjausneuvos Jussi Toppila, Ohjausyksikkö, työ- ja elinkeinoministeriö)

(x) yksikön päällikkö Eevamari Laaksonen, Kehityspoliittinen osasto, ulkoministeriö

(-) yksikön päällikön sijainen Mika Mickelsson, Viestintäosasto, ulkoministeriö)

(-) neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, Kunta- ja aluehallinto-osasto, valtiovarainministeriö

(x) finanssineuvos, yksikön päällikkö Katju Holkeri, Valtionhallinnon kehittämisosasto, valtiovarainministeriö)

(-) lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, Johdon tuki, ympäristöministeriö

(-) erityisasiantuntija Heta-Elena Heiskanen, Ympäristönsuojeluosasto, ympäristöministeriö)

~~(-) erityisasiantuntija Mari Ahonen-Walker, Sivistys- ja hyvinvointiyksikkö, Suomen Kuntaliitto~~

(x) (erityisasiantuntija Sami Niemi, Sivistys- ja hyvinvointiyksikkö, Suomen Kuntaliitto)

(x) johtaja Petri Keskitalo, Suomen Olympiakomitea ry
(-) (pääsihteeri Henrika Backlund, Finlands Svenska Idrott r.f)

(-) toiminnanjohtaja Anna Munsterhjelm, Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry
(-) (toiminnanjohtaja Ulla Siimes, Lastensuojelun Keskusliitto ry)

(x) järjestöpäällikkö Riitta Kittilä, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
(x) (sosiaalipoliittinen asiantuntija Veera Florica Rajala, Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f)

(-) pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
(-) (puheenjohtaja Marita Salo, Opintokeskukset ry)

(x) toiminnanjohtaja Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
(-) (toiminnanjohtaja Christell Åström, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry)

(-) hallituksen jäsen Ikechukwu Ude-Chime, RASMUS - Rasismin ja muukalaispelon vastainen yhdistys ry
(x) (pääsihteeri Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto ry)

(-) toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry
(x) (koordinaattori Petri Öhman, Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry)

(x) ohjelmajohtaja Tom Tarvainen, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry
(-) (kehittämispäällikkö Hannamari Heinonen, Suomen Yrittäjät ry)

(x) yliopiston lehtori Petri Ruuskanen, Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
(x) (toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta)

(x) toiminnanjohtaja Anne Porthén, Kansalaisareena ry
(-) (Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen, Pitäjäraadit Kuopion maaseutualueilla)

Sihteeristö:

(x) hankepäällikkö Päivi Kurikka, oikeusministeriö
(x) erityisasiantuntija Liisa Männistö, oikeusministeriö
(x) korkeakouluharjoittelija Laura Salmi, oikeusministeriö

Kutsutut asiantuntijat:

(x) ylitarkastaja Ines Gullichsen, Valtiontalouden tarkastusvirasto
(x) neuvotteleva virkamies Päivi Haavisto-Vuori, työ- ja elinkeinoministeriö
(-) päällikkö, yhteiskuntasuhteet, Kaisa Larjomaa, Olympiakomitea

- (x) TET-harjoittelija Siri Lipponen, Tieteellisten seurain valtuuskunta
- (-) liikunnan ja nuorisoasioiden erityisasiantuntija Timo Räikkönen, Suomen Kuntaliitto
- (x) ylijohtaja, osastopäällikkö Johanna Suurpää, oikeusministeriö
- (x) kansliapäällikkö Pekka Timonen, oikeusministeriö
- (x) erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.15.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin muutoksitta.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 3.1)

Hyväksyttiin muutoksitta.

4. Muutosten toteaminen neuvottelukunnan kokoonpanossa (liite 4.1)

Todettiin seuraavat muutokset neuvottelukunnan kokoonpanossa:

Työmarkkinaneuvos **Tuija Oivon** tilalle varsinaiseksi jäseneksi on nimitetty neuvotteleva virkamies **Päivi Haavisto-Vuori** työ- ja elinkeinoministeriöstä.

Erityisasiantuntija **Mari Ahonen-Walkerin** tilalle varsinaiseksi jäseneksi on nimitetty liikunnan ja nuorisoasioiden erityisasiantuntija **Timo Räikkönen** Suomen Kuntaliitto ry:stä.

Uudet jäsenet on kutsuttu asiantuntijoina mukaan jo tähän kokoukseen.

Lisäksi puheenjohtaja kertoi, että **Liisa Männistö** on KANEn tuleva pääsihteeri kun **Maria Wakeham-Hartonen** siirtyy OM:ssä esikuntatehtäviin. Asiaa koskeva päätös on parhaillaan ministerin allekirjoitettavana.

5. Hallitusohjelman kansalaisyhteiskuntaa koskevien kirjausten toimeenpano oikeusministeriössä

Oikeusministeriön kansliapäällikkö **Pekka Timonen** sekä ylijohtaja, osastopäällikkö **Johanna Suurpää** kertoivat hallitusohjelmakirjausten toimeenpanosta oikeusministeriössä. Keskusteltiin KANEn asettamista tavoitteista ja painopisteistä hallitusohjelmakirjauksiin liittyen.

Todettiin, että KANE arvostaa suoraa keskusteluyhteyttä ministeriön virkamiesjohtoon. OM:n hallitusohjelmahankkeet, mm. kansalaisjärjestöstrategia, ovat KANEn näkökulmasta merkittäviä.

KANEn painottamia teemoja ovat mm. järjestöjen rahoituksen turvaaminen, byrokratian purku ja osallisuus. KANE on mukana kansalaisjärjestöstrategiaa valmistelevassa työryhmässä. Strategian valmistelulla on kireä aikataulu, mikä aiheuttaa haasteita järjestökentän osallisuuden näkökulmasta. Toisaalta ymmärretään aikataulupaine, jotta esim. mahdolliset lainsäädäntöhankkeet saadaan eteenpäin.

Keskustelussa tuotiin esiin mm. seuraavia näkökulmia, jotka työryhmän tulisi ottaa huomioon strategiatyöskentelyssä:

- Osallistumisoikeudet eivät saisi heikentyä kireiden valmisteluajataulujen vuoksi.
- Komission yhteisötaloutta koskevien suositusten kansallisten strategioiden päivitystyö tulisi yhteensovittaa kansalaisjärjestöstrategiatyön kanssa.
- Valtionavustusten kehittämistyön suositukset huomioitava ja hyödynnettävä valmistelussa.
- Yhdistysten pankkipalvelujen saatavuutta helpottaisi, jos yhdistysrekisteri olisi paremmin ajan tasalla. Yhdistysten tulisi pitää huoli rekisteritietojen ajantasaisuudesta.
- Monet verkkotyökalut, ml. Howspace, eivät ole saavutettavia. Valmistelussa tulee tarjota jokin saavutettava keino, jonka kautta kaikki pääsevät mukaan yhteiseen keskusteluun.
- Strategian valmistelussa on toivottu seurantamahdollisuutta ja järjestökentän laajaa osallisuutta.

Puheenjohtaja vetosi neuvottelukunnan jäsenistöön, että jokainen jäsen kantaisi vastuuta omalta osaltaan strategian valmisteluun osallistumisesta ja taustayhteisönsä näkökulmien välittämisestä työryhmälle (sihteeristön/sparrausryhmän kautta).

OM:n valmistelijoiden mukaan strategian valmistelussa pyritään tiiviiseen ja strategiseen toimintatapaan. Periaatepäättös valmistellaan kevään 2024 aikana, mutta työ ja toimeenpano jatkuvat koko hallituskauden. Monien toimenpiteiden toteutuksessa oma osallisuusprosessinsa (esim. lainvalmistelussa). Saavutettavuus pyritään huomioimaan myös osana strategian sisältöä.

6. KANEn vaikuttamissuunnitelma: KANEn tavoitteiden edistäminen uudella hallituskaudella (liite 6.1)

Puheenjohtaja ja sihteeristö esittelivät KANEn vaikuttamissuunnitelman, jota työvaliokunta ja sihteeristö ovat työstäneet edellisessä kokouksessa käydyn lähetekeskustelun perusteella. Puheenjohtaja korosti, että tarkoituksena on fokusoida ja priorisoida toimintaa. KANEN keskeiset tavoitteet koskevat rahoitusta, byrokratian purkua ja osallisuutta, jotka tulisivat vaikuttamissuunnitelman ytimeen (strategian mukaisesti). Jäsenistöä kannustetaan viestimään KANE-toiminnasta taustaryhmille ja somessa.

Keskustelussa nostettiin esiin mm. seuraavia huomioita:

- Yhdistysautonomiia ei tulisi yhdistää valtionavustustoimintaan ja autonomia-käsitteeseen toivottiin täsmennystä. Toisaalta todettiin, että autonomiateemaa on käsitelty useissa eri yhteyksissä viimeisten vuosien aikana (mm. valtionavustushankkeen järjestöryhmän raportti, VNTEAS-selvitys, STM:n avustusasioden neuvottelukunnan lausunto).
- Kansalaisyhteiskuntapolitiikkaa tulee kehittää avoimesti ja valtion toiminnan lisäksi myös järjestöjen keskinäiseen yhteistyöhön on syytä panostaa. Virkamiesten osaamisen vahvistamisen lisäksi myös kansalaisyhteiskuntatoimijoiden ymmärrystä esim. hyvän hallinnon periaatteista on tarpeen vahvistaa. Tätäkin näkökulmaa edistetään mm. Kansalaisjärjestöakatemia kautta.
- Termiä ”haavoittuvat ryhmät” olisi avattava – ketä tarkoitetaan?
- Ehdotettiin, että ministeriökierrokseen lisätään myös YM ja MMM. Suomen luonnonsuojeluliitto ry ja FFSS r.f. ovat mielellään mukana näissä keskusteluissa.

Todettiin, että vaikuttamissuunnitelma on neuvottelukunnan oma työpaperi, jota ei ole tarkoitus julkaista sellaisenaan. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

KANEn ministeriöjäsenet jääväsivät itsensä neuvottelukunnan päätöksenteosta ja keskustelusta vaikuttamissuunnitelman rahoitusleikkausten perumista koskevan tavoitteen osalta. Kyseinen kanta esitetään siis ainoastaan KANEn kansalaisyhteiskuntatoimijoiden nimissä, ei koko neuvottelukunnan yhteisenä kantana.

Hyväksyttiin vaikuttamissuunnitelma e.m. pöytäkirjamerkinnällä.

7. Ajankohtaiset tilannekatsaukset

- **Avoimuusrekisterin käyttöönoton vaikutukset kansalaisyhteiskuntaan ja ministeriöihin**

Ylitarkastaja **Ines Gullichsen** Valtiontalouden tarkastusvirastosta esitteli avoimuusrekisteriä ja sen käyttöönoton vaikutuksia kansalaisyhteiskuntaan ja ministeriöihin. Merkittiin esitys tiedoksi.

- **Kysely järjestöille peruspankkipalveluita ja luottolaitoksia koskevan sääntelyn muutostarpeiden arviointiin liittyen**

Päivi Kurikka ja Laura Salmi kertoivat kyselyn toteutuksesta. Linkki kyselyyn Webropolissa [suomeksi](#) / [ruotsiksi](#). Kyselyyn on saatu jo lähes 400 vastausta, mikä kertonee kyselyn tarpeellisuudesta. Eniten vastauksia on tähän mennessä saatu sote-sektorilta. Sen sijaan mpäristöjärjestöistä, uskonnollisista tai maanpuolustus ja rauhanjärjestöistä ei ole toistaiseksi yhtään vastausta.

Palautetta on tullut kyselyn formaatista ja vastausvaihtoehdoista, joita olisi toivottu lisää. Lisäksi on toivottu kyselyn kääntämistä englanniksi. Joitain kysymyksiä on palautteen perusteella tarkennettu. Päätettiin kääntää kysely englanniksi.

8. Muut asiat (liitteet 8.1, 8.2)

- [Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta asetettiin](#) (VM tiedote 19.10.2023)
- [Parlamentaarinen neuvottelukunta: Yleishyödyllisten yhteisöjen rahoitustaso turvattava](#) (OM tiedote 13.10.2023)
- U-kirjelmä: [EU:n direktiiviehdotus yhdistysten rajat ylittävästä toiminnasta](#); KANEltä on pyydetty kirjallista lausuntoa ja KANEn edustaja on kutsuttu eduskunnan lakivaliokunnan kuultavaksi ti 28.11. Riitta Kittilä edustaa KANEa.
- [Säädösvalmistelun kuulemisoppaan uudistaminen](#); sidosryhmätapaaminen 24.11.2023
- Ajankohtaiset CERV-rahoitushaut (liite 8.1) ja kutsu CERV:n ja Oikeusalan rahoitusohjelman (JUST) yhteiseen infotilaisuuteen Eurooppasalissa ja etäyhteyksin 11.12.2023 (liite 8.2)

9. Seuraavat kokoukset

Keskiviikko 6.3.2024 klo 13-16
Keskiviikko 22.5.2024 klo 13-16

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.52